

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ประเทศจะเจริญก้าวหน้า พัฒนาไปได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม (สัมพันธ์ ทองสมัคร 2526 : 6) คุณภาพของการศึกษา จะดีหรือไม่เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญ ๆ เช่น หลักสูตรแบบเรียน อุปกรณ์การสอน ของครู โดยเฉพาะหลักสูตรซึ่งเป็นแกนสำคัญของระบบการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นพาหนะที่จะนำความมุ่งหมายของการศึกษาออกไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จ หากไม่มีหลักสูตรความมุ่งหมายของการศึกษาก็คงจะอยู่แต่เพียงในกระดาษ เป็นเพียงทฤษฎีที่ไม่มีการปฏิบัติ (กาญจนา คุณารักษ์ 2527 : 4)

กู๊ด (Good 1973 : 157) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการคือ

ประการแรก หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบ ให้ผู้เรียนได้ศึกษา เช่น หลักสูตร สังคมศึกษา หลักสูตรพลศึกษา เป็นต้น

ประการที่สอง หลักสูตร คือ คำอธิบายทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอนซึ่ง โรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เพื่อให้มีความรู้สูงขึ้น หรือให้รับประกาศนียบัตร เพื่อให้สามารถ เข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป

ประการที่สาม หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนได้ เล่าเรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียน และสถาบันศึกษา

การศึกษาที่มั่นคงนั้นย่อมจะตั้งอยู่บนหลักวิชาหลาย ๆ แขนง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การศึกษาที่มั่นคงนั้นต้องเอาความรู้หลาย ๆ แขนงมาประยุกต์ใช้ วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษา แขนงหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลบรรลุจุดหมายของการศึกษาได้ เช่นเดียวกับการศึกษาแขนง อื่น ๆ แต่มีลักษณะแตกต่างกับวิชาอื่นตรงวิธีการโดยวิชาพลศึกษาใช้กิจกรรมทางกายเป็นสื่อใน การเรียนการสอน

บุควอลเตอร์ และแวนเดอร์ซีแวนด์ (Book walter and Vanderzwaag 1969 :

5) ได้ให้คำจำกัดความของพลศึกษาว่า พลศึกษา คือ การศึกษาแขนงหนึ่งซึ่งเกี่ยวกับความเจริญงอกงาม พัฒนาและการปรับตัวของแต่ละบุคคลในด้านร่างกาย สติปัญญาและสังคม จาก การที่ได้รับการสอน การแนะนำ และการเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬาประเภทต่าง ๆ กิจกรรมเข้าสังหระ ยิมนาสติก และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่คุณเรียนต้องการ โดยที่การจัดการศึกษาแขนงนี้จะต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยทั่วไป

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิชาพลศึกษาไว้ว่า

"การพลศึกษาเป็นกระบวนการการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความเจริญงอกงาม และมีการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม โดยอาศัยกิจกรรมทางพลศึกษา ที่ได้เลือกเฟ้นแล้วเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้"

จะเห็นได้ว่า วิชาพลศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้สมบูรณ์ ดังนั้นวิชาพลศึกษาจึงได้รับการบรรจุอยู่ในหลักสูตรการศึกษามาเป็นเวลานาน ดังที่ ถนนอมวงศ์ ภูษณ์เพ็ชร (2525 : 45-49) ได้กล่าวถึงในเรื่อง หลักสูตรวิชาพลศึกษาของไทย ดังนี้คือ

ในปี พ.ศ. 2441 ตามโครงการศึกษาชาติ ร.ศ. 117 ฉบับแรกของไทยกำหนดให้เรียนวิชาหัตถ์ร่างกายไว้ในคดีการเล่าเรียน (หลักสูตร) ในโรงเรียนประถมศึกษาชั้นต่ำ กำหนดเวลาเรียน 3 ปี กำหนดให้เรียนวิชาฝึกหัตถ์ร่างกายไว้ในคดีการเล่าเรียน (หลักสูตร) ในโรงเรียนไทยเบื้องต้นชั้นสูง กำหนดเวลาเรียน 3 ปี และกำหนดให้เรียนวิชาฝึกซ้อมร่างกายไว้ในคดีการเล่าเรียน (หลักสูตร) ในโรงเรียนไทยเบื้องต้นมัธยมศึกษา กำหนดเวลาเรียน 4 ปี

ในปี พ.ศ. 2471 ได้กำหนดวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เวลาเรียน 2 ปี แบ่งเป็น 3 แผนก แผนกกลาง แผนกภาษา และแผนกวิทยาศาสตร์ ทุกแผนกต้องเรียนวิชาพลศึกษาสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง กำหนดให้เรียนวิชาลูกเสือโท และลูกเสือเอก ภายหลังบริหารหรือตัดตนจนจบวิธี ตัดตนส่วนห้อยโหน และกีฬาประเภทต่าง ๆ

ในปี พ.ศ. 2493 ได้กำหนดให้เรียนวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และฝึกซ้อมกำลังกาย โดยการเล่นกีฬาต่าง ๆ โดยเฉพาะประเภทชุดตัดกายบริหาร ขึ้นต้นไม้วายน้ำ ชีมน้ำ ชีจักรยาน พายเรือตามสมควรแก่ภูมิประเทศ และเรียนวิชาลูกเสือและอนุภาชาดชั้นเอก

ในปี พ.ศ. 2518 ได้กำหนดวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดให้เรียนวิชาพลศึกษามัธยมเป็นวิชาบังคับ 4 หน่วยกิต และเลือกเรียนอีกไม่เกิน 12 หน่วยกิต วิชาพลศึกษาที่ต้องเรียนได้แก่วิชา แบดมินตัน กระบี่กระบอง แอ่นดับเบิล และตระกร้อ

ในปี พ.ศ. 2524 ได้กำหนดวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดให้เรียน กลุ่มวิชาบังคับภาคเรียนละ 1 วิชา ซึ่งเป็นวิชาเกี่ยวกับกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น ห่วง ขำมตาข่าย แอนดบอล วอลเลย์บอล เนตบอล แบดมินตัน ตาบล่องมือ ศิลปะป้องกันตัว กายบริหารประกอบดนตรี ยูโด กิจกรรมเข้าสังหระ ฯลฯ และมีกลุ่มวิชาเลือกอีก 14 วิชา เช่น กรีฑา มวยไทย มวยสากล ง้าว โปโลน้ำ จักรยาน ฯลฯ

หลักสูตรและการสอนวิชาพลศึกษาสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2524 นี้ เป็นหลักสูตรและการสอนที่มุ่งหวังให้มีพฤติกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นในตัวนักเรียนและนักเรียนจะสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองในการมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างแท้จริง โดยถือว่านักเรียนในระดับนี้เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีโอกาสเป็นครั้งสุดท้ายที่จะได้มีการเรียนวิชาพลศึกษาอย่างเป็นทางการจากโรงเรียน พื้นฐานและประสบการณ์ของวิชาพลศึกษาที่นักเรียนจะสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตข้างหน้ามากน้อยแค่ไหนจะขึ้นอยู่กับการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของครูในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนี้ (วรศักดิ์ เพียรชอบ 2525 : 62)

แต่อย่างไรก็ตามได้มีการวิจัยในเรื่อง ปัญหาของครูพลานามัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาพลานามัยประกอบมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับปี 2518 ของโรงเรียนรัฐบาลซึ่งมีผู้วิจัยหลายท่านได้ทำการวิจัยในเขตการศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศจากการวิจัยพบว่า มีปัญหาทางด้านพลศึกษาอยู่หลายประการ อาทิเช่น เอกสารคู่มือและประมวลการสอนยังไม่พร้อม จุดประสงค์ไม่เด่นชัด วิชาบังคับยังไม่เหมาะสม ศึกษานิเทศก์มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรน้อยมาก ฯลฯ สำหรับกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ และเป็นศูนย์กลางทางด้านวิชาการ เทคโนโลยีต่าง ๆ มากมายน่าจะมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ซึ่งในเรื่องนี้ยังไม่มีผู้ใดได้ทำการศึกษาริวิจัยปัญหาในกรุงเทพมหานครมาก่อน และนับตั้งแต่ได้มีการประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 มาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 5 ปีแล้ว ถือว่าเป็นการนำเอาหลักสูตรไปใช้ครบทุกชั้นเรียนแล้ว ผู้วิจัยมีความสนใจและเห็นว่าควรจะได้มีการสำรวจและศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการนำเอาหลักสูตรพลศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ไปใช้โดยตรง อันได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูพลศึกษา เพื่อที่จะได้ทราบถึงสภาพและปัญหาการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูพลศึกษาเกี่ยวกับสภาพของการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของโรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูพลศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของโรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร กับครูพลศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของโรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูพลศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 ของผู้บริหารโรงเรียน และครูพลศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ในการสอน และอายุของประชากร
2. ผู้วิจัยถือว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ตอบแบบสอบถามตรงกับสภาพความเป็นจริง และเชื่อถือได้

ความไม่ล้มบรรณของการวิจัย

ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการวิจัย เช่น พื้นฐานทางด้านครอบครัวของผู้ตอบ ประสิทธิภาพทางการสอน เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 ของโรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร
2. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 ของโรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป
4. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพ หมายถึง สถานภาพปัจจุบันโดยทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษานามัย ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ครูพลศึกษา หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาพลศึกษาให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของกระทรวงศึกษาธิการ